

Torek, 4. februar 2014

P7_TA(2014)0066

Mala kmetijska gospodarstva

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 4. februarja 2014 o prihodnosti malih kmetijskih gospodarstev (2013/2096(INI))

(2017/C 093/08)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju ciljev skupne kmetijske politike, navedenih v členu 39 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), zlasti ciljev „povečati kmetijsko produktivnost s pospeševanjem tehničnega napredka in zagotavljanjem racionalnega razvoja kmetijske proizvodnje ter z optimalno uporabo proizvodnih dejavnikov, zlasti delovne sile“ in „zagotoviti primerno življenjsko raven kmetijske skupnosti, zlasti s povečanjem individualnega zaslужka oseb, ki se ukvarjajo skmetijstvom“,
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 637/2008 in Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 ⁽¹⁾, zlasti členov 32 in 61 o prerazporeditvenih plačilih in shemah za male kmete;
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 ⁽²⁾, zlasti členov 7 in 19 o tematskih podprogramih oz. o razvoju kmetij in podjetij,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. maja 2011 z naslovom „Naše življenjsko zavarovanje, naš naravni kapital: strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020“ (COM(2011)0244),
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. septembra 2010 z naslovom „Pošteni prihodki za kmete: bolje delujoča veriga preskrbe s hrano v Evropi“ ⁽³⁾,
 - ob upoštevanju študije „Delno samooskrbno kmetovanje: vrednost in smeri razvoja“, ki jo je objavil Tematski sektor B (strukturna in kohezijska politika) Evropskega parlamenta leta 2013,
 - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja (A7-0029/2014),
- A. ker so male kmetije v Evropi pod stalnim demografskim, gospodarskim in tehnološkim pritiskom, ki povzroča počasno deagrarizacijo in izseljevanje prebivalstva iz vasi na območjih, kjer male kmetije prevladujejo, ter množično zapuščenje živinorejskih gospodarstev z malimi čredami in opuščanje gojenja posebnih lokalnih pridelkov;
- B. ker mala gospodarstva predstavljajo kmetijski model z družbenim značajem, ki je v EU še vedno najbolj razširjen, in ker lahko in morajo soobstajati z drugimi kmetijskimi modeli, ki so večji in bolj usmerjeni k velikim trgom;
- C. ker male kmetije ne zagotavljajo zgolj proizvodne funkcije, temveč tudi bistvene funkcije v povezavi z zagotavljanjem javnih dobrin: na področju narave in krajine – ker prispevajo k ohranjanju značilne pokrajine evropskih vasi in biološke raznovrstnosti podeželskih območij; na družbenem področju – ker milijonom ljudi v Evropi zagotavljajo sredstva za preživljanje in preprečujejo revščino, industriji in drugim gospodarskim panogam, kot je turizem, pa zagotavljajo veliko število delavcev; na področju kulture – ker ohranjajo lepe tradicije, ljudske običaje in drugo nematerialno zgodovinsko dediščino ter izdelujejo regionalne in tradicionalne proizvode;

⁽¹⁾ UL L 347, 20.12.2013, str. 608.

⁽²⁾ UL L 347, 20.12.2013, str. 487.

⁽³⁾ UL C 308 E, 20.10.2011, str. 22.

Torek, 4. februar 2014

- D. ker male kmetije ustvarjajo dobre pogoje za okolju prijazno kmetijstvo, usmerjeno v dobrobit živali;
- E. ker izseljevanje iz podeželja resno ogroža življenje na podeželju in s tem kakovost življenja in delovne pogoje kmetov ter je pogosto odločilnega pomena za ohranitev ali opustitev malih kmetij; ker ustvarjanje dolgoročne perspektive, zlasti za mlade, bistveno vpliva na prihodnost malih kmetij;
- F. ker male kmetije na nekaterih območjih s svojim obstojem in preživetjem zagotavljajo vir dohodkov in zavirajo izseljevanje prebivalstva;
- G. ker tržne cene močno nihajo, kar pa še poslabšuje dejstvo, da posredniki z izkoriščanjem slabega položaja pridelovalcev narekujejo cene;
- H. ker so male kmetije običajno bolj odzivne in se lažje prilagodijo krizam na trgu;
- I. ker se številne male kmetije specializirajo in povezujejo v organizacije proizvajalcev, kar jim upravičeno omogoča proizvodnjo za živilski trg pod enakimi pogoji, kot to velja za večja gospodarstva;
- J. ker je za težave malih kmetij potreben celovitejši pristop in ker so podpora morebitnim alternativnim virom dohodka, možnost diverzifikacije ter ustvarjanje nekmetijskih delovnih mest in javnih služb na podeželskih območjih ključnega pomena za prihodnost malih kmetij in podeželskih skupnosti;
- K. ker male kmetije v okviru skupne kmetijske politike niso obravnavane ustrezno, kar med drugim izhaja iz dejstva, da podporna struktura v okviru skupne kmetijske politike temelji pretežno na površini zemljišč in pretekli proizvodnji, zato se ni sposobna primerno odzivati na položaj in vlogo malih kmetij, ter tega, da nekatere države članice v drugem stebru določajo minimalne pragove upravičenosti in da države članice niso uvedle izvedbenih ukrepov, ki bi upoštevali potrebe malih kmetij;
- L. ker imajo male kmetije težave pri pridobivanju finančne pomoči, med drugim morda zato, ker jim je zaradi pomanjkanja lastnega kapitala in/ali potrebne zmogljivosti otežen dostop do finančnih sredstev iz programov EU, in zato, ker imajo nizko kreditno sposobnost oziroma je nimajo;
- M. ker je treba malim kmetijam v skrajno obrobni regiji vpričo dvojnega pritiska, pod katerim delujejo, prav tako nameniti posebno pozornost;
- N. ker je dodatni zaslužek izredno pomemben za mnoge male kmetije;
- O. ker nekatere vrste malih kmetij, kot so samooskrbne kmetije, blažijo splošno pomanjkanje, saj zagotavljajo vsaj skromen obseg živil in dohodka;
- P. ker male kmetije v nekaterih primerih ne prejemajo dovolj administrativne podpore ali dobrega svetovanja; ker države članice pogosto postavljajo birokratske ovire in ker nekateri male kmetije nimajo zadostnega znanja in izkušenj, da bi uspešno sledili upravnim postopkom;
- Q. ker imajo kmetije zaradi svoje geografske razpršenosti precej slabši pogajalski položaj v prehranski verigi kot drugi udeleženci na trgu, kar občutijo zlasti male kmetije;
- R. ker imajo male kmetije posebno vlogo pri ohranjanju sposobnosti preživetja nekaterih regij, kot so gorska območja, območja z omejenimi možnostmi in najbolj oddaljena območja ter tista območja, kjer je kmetijstvo zaradi geografskih in morfoloških omejitev ena redkih, če ne edina mogoča gospodarska panoga;
- S. ker imajo družine, ki se preživljajo z delom na malih kmetijah, precej nižji prihodek in življenjski standard kot kmetje, ki imajo velike kmetije ali so zaposleni v drugih gospodarskih panogah;

Torek, 4. februar 2014

- T. ker številne manjše kmetije ne morejo živeti samo od kmetovanja in so alternativni viri dohodka nujni za njihovo preživetje; ker bi se morale manjše kmetije tudi okrepljeno usmeriti v donosnost in produktivnost svoje dejavnosti;
- U. ker male kmetije v številnih regijah zagotavljajo sredstva za preživljanje družinam, ki ne morejo najti drugega vira dohodka;
- V. ker ni na voljo dovolj zanesljivih podatkov o položaju malih kmetij in učinkih instrumentov skupne kmetijske politike na ta sektor in ker so male kmetije v posameznih državah članicah opredeljene zelo različno;
- W. ker nekateri mali kmetijski proizvajalci, kot na primer čebelarji, nimajo v lasti zemlje ali pa je ne obdelujejo, kar jim preprečuje vključitev v sheme za male kmete;
- X. ker je Generalna skupščina Združenih narodov leto 2014 razglasila za mednarodno leto družinskih kmetij;
1. poziva države članice in Komisijo, naj v okviru nove skupne kmetijske politike in priprav direktiv za čas po letu 2020 sprejmejo ustrezne ukrepe, ki bodo bolje upoštevali posebne potrebe malih družinskih kmetij, saj slednje predstavljajo pomemben element evropskega kmetijskega modela ter jedro večfunkcionalnega razvoja podeželskih območij in trajnostnega razvoja regij na splošno;
 2. poziva k nadaljevanju politike, ki spodbuja krepitev kmetijskih zemljišč in dodeljevanje finančne pomoči kmetom, ki so vključeni v sheme za male kmete in so svoja kmetijska zemljišča dokončno prepustili drugim kmetom, kot učinkovitega sredstva za izboljšanje kmetijske proizvodne strukture;
 3. meni, da glavni namen ukrepov za prestrukturiranje ne sme biti preprosto zmanjšanje števila malih kmetij, ker se konkurenčnost večjih kmetij s tem ne bo povečala; zato poziva države članice, naj pripravijo ustrezne predloge rešitev in modele za razvoj malih kmetij ter pri tem upoštevajo posebne značilnosti kmetijstva v vsaki državi in regionalne razlike, da okrepijo njihovo konkurenčnost, donosnost in produktivnost, spodbujajo podjetništvo, ustvarjajo nova delovna mesta in omejijo proces izseljevanja prebivalstva iz podeželskih območij;
 4. meni, da se je treba nujno upreti procesu opuščanja zemljišč in izseljevanja prebivalstva iz podeželskih območij, da bi malim kmetijam zagotovili ustrezno okolje in s tem tudi dolgoročno perspektivo na njihovi lokaciji; zato poziva države članice, naj namensko spodbujajo infrastrukturo, izobraževalne možnosti, zdravstveno oskrbo in nego, varstvo otrok, hiter internetni dostop ter vzpostavitev in razvoj malih in srednjih podjetij na podeželju, tudi z uporabo razpoložljivih evropskih sredstev iz ustreznih skladov, da bi zagotovili enakovredne življenjske razmere med mesti in podeželjem; priporoča, da se ustvarjanje vitalnih možnosti za prihodnost mladih, dobro izobraženih in žensk obravnava prednostno;
 5. poziva k neposredni prodaji, med drugimi tradicionalnih proizvodov, na lokalnih in regionalnih trgih, da bi razvili obliko trajnostne obdelave ob spoštovanju načel odgovornosti in nujno potreben in sorazmeren sistem nadzora za male kmetije; spodbuja Komisijo in države članice, naj pregledajo veljavne predpise o varnosti preskrbe s hrano za zmanjšanje obremenitev in odpravljanje ovir, ki jih ti predpisi povzročajo malim kmetijam na področju razvoja predelave in prodaje živil; spodbuja Komisijo in države članice, naj ustanovijo platformo za izmenjavo najboljših praks v zvezi z ureditvijo in nadzorom nad predelavo na malih kmetijah; poleg tega poziva regionalne oblasti, naj okrepijo prizadevanja na področju razvoja infrastrukture za neposredno prodajo, vključno z lokalnimi in mestnimi trgi, s čimer bo potrošnikom omogočen dostop do cenovno ugodnih, svežih in kakovostnih kmetijskih proizvodov;
 6. meni, da je treba v postopek iskanja rešitev za težave malih kmetij v okviru skupne kmetijske politike vključiti tudi druga področja politike Unije, vključno s kohezijsko politiko, da bi prispevali k izboljšanju tehnične infrastrukture in dostopa do javnih storitev na podeželskih območjih, medtem ko je treba sredstva iz Evropskega socialnega sklada uporabiti za financiranje dejavnosti na ravni skupnosti in socialnih dejavnosti, ki se nanašajo na socialno vključenost, izobraževanje, usposabljanje in prenos znanja; poleg tega meni, da je treba odobriti dodatno podporo z nacionalnimi sredstvi, ob upoštevanju pogojev, dogovorjenih s Komisijo, ne da bi pri tem kršili načela konkurence, saj male kmetije nimajo velikega vpliva na trg;
 7. opozarja na pritisk, ki se odraža na cenah kmetijskih zemljišč zaradi bližnje liberalizacije nepremičninskega trga v novih državah članicah; razlaga, da bodo naraščajoče cene zemljišč najbolj prizadele male kmete;

Torek, 4. februar 2014

8. poziva države članice, naj z izobraževalnimi sistemi zagotovijo primerno infrastrukturo za poklicno izobraževanje in usposabljanje v kmetijstvu;
9. opozarja na pritisk, ki se odraža v višanju cen kmetijskih zemljišč, zaradi širjenja mest;
10. pozdravlja vzpostavitev podpornega mehanizma za male kmete v okviru prvega stebra skupne kmetijske politike, vendar meni, da je bila poenostavljena samo oblika prenosa, medtem ko nizke stopnje neposrednih plačil ne ponujajo nobenih možnosti za razvoj, in da ukrepi zaradi tega še vedno ne zadoščajo za izboljšanje položaja malih kmetij v EU; meni, da je treba uvesti mehanizem, ki malim kmetijam omogoča, da vložijo večletne zahtevke za neposredna plačila, ki se posodablajo izključno v primeru sprememb na kmetiji;
11. ponovno opozarja na bistvene razlike med kmetijskimi subvencijami, odobrenimi v posameznih državah članicah, ki škodijo novim državam članicam;
12. poudarja, da je treba zaradi prostovoljnega značaja sheme za male kmete v prvem stebru skupne kmetijske politike ponovno preučiti in uporabiti vse možnosti financiranja za male proizvajalce, ki so predvidene v drugem stebru skupne kmetijske politike;
13. meni, da je treba poleg omenjenih ukrepov poiskati učinkovit način podpore za tiste male kmetijske proizvajalce, katerih dejavnost in proizvodi niso vezani na lastništvo in/ali rabo kmetijskih zemljišč;
14. poziva države članice, naj uvedejo ustrezne finančne instrumente, na primer v obliki mikrokreditov, posojil z ugodnimi obrestnimi merami, finančnih najemov, plačil prvih obrokov ali jamstev za posojila; poleg tega meni, da je v ta proces podpore treba vključiti organe na regionalni in lokalni ravni;
15. poudarja, da zahteve dobre kmetijske prakse ter evropski in nacionalni predpisi, zlasti o kmetijski proizvodnji ter varstvu potrošnikov, veljajo tudi za male kmetije, zato morajo mali kmetje nujno izpolnjevati minimalne pogoje glede usposobljenosti; zato poziva Komisijo in države članice, naj preučijo, kako bi lahko to usposobljenost obsežno posredovali v obliki, prilagojeni malim kmetijam;
16. poziva k boljši organizaciji brezplačnega svetovanja za potrebe malih kmetij, poenostavitvi postopkov v zvezi z informiranjem, usposabljanjem in zdravstvenim nadzorom, vzpostavitvi informacijskih dejavnosti, razširjanju dobre prakse na področju kratke prehranske verige, zagotovitvi tehnične pomoči pri vlaganju prošenj za sredstva EU in k svetovanju, s pomočjo katerega bo mogoče proizvodno dejavnost malih kmetij prilagoditi proizvodnim in okoljskim možnostim;
17. poudarja, da se morajo male kmetije združevati v organizacije, skupine proizvajalcev ali zadrage ter sprejeti skupne programe trženja; meni, da je treba v okviru evropskih in nacionalnih mehanizmov še posebej spodbujati vse oblike sodelovanja malih kmetij, kot so zadrage, organizacije proizvajalcev ali skupna uporaba obratovalnih sredstev, na primer strojev;
18. meni, da je malim kmetijam na gorskih območjih, območjih z omejenimi možnostmi in v najbolj oddaljenih regijah treba zagotoviti možnost, da lahko pridobijo vezano podporo, na primer za živinorejo, kadar izpolnjujejo tudi določene okoljske naloge;
19. meni, da so kmetijske dejavnosti bolj kot kdajkoli strateške dejavnosti, ki bi jim vse države članice morale posvečati pozornost, da bi poiskali rešitve za male kmete v zvezi z nadaljevanjem njihove dejavnosti in tako vzpostavili ravnovesje med prodajnimi cenami kmetijskih proizvodov in proizvodnimi stroški;
20. poziva države članice, naj v svoje programe v okviru prvega in drugega stebra vključijo podprograme in ukrepe, namenjene malim kmetijam; poudarja, da morajo zlasti male kmetije začeti dodatne in pomožne dejavnosti, na primer na turističnem področju, da ustvarijo zadosten prihodek, zato so še posebej pomembna zadostna sredstva v okviru drugega stebra skupne kmetijske politike in programi za razvoj podeželja, ki so prilagojeni potrebam malih kmetij;

Torek, 4. februar 2014

21. priporoča razširitev obsega mrež računovodskih podatkov s kmetij, da bi ocenili položaj malih kmetij in učinke skupne kmetijske politike nanje, in predlaga načrtovanje njihovega nadaljnjega razvoja;
 22. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.
-